

22.8.2023

Invalidiliiton lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle liikenteen esteettömyysvisiosta

Invalidiliitto kiittää liikenne- ja viestintäministeriötä mahdollisuudesta lausua esteettömyysvisiosta. Invalidiliitto on fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten ihmisten valtakunnallinen vaikuttamisen ja palvelutoiminnan monijärjestö. Liitto edistää ja kehittää fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua, liikkua ja elää täysipainoista elämää. Invalidiliitossa on lähes 26 000 henkilöjäsentä ja 142 jäsenyhdistystä.

Invalidiliitto pitää tärkeänä, että esteettömyysvision taustalla on periaate siitä, että se koskettaa kaikkia liikennemuotoja maassa, ilmassa ja vesillä. Tämä tukee esteettömien matkaketjujen tavoitetta. Invalidiliitto kannattaa esteettömän matkaketjun ohella esille nostettavina moniaistisuutta, käyttäjäkokemusta sekä yhteistyötä eri toimijoiden kesken.

Haluamme nostaa esille YK:n vammaisyleissopimuksen artikla 5 (Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus) ja artikla 20 (Henkilökohtainen liikkuminen), jotka velvoittavat varmistamaan vammaisille henkilöille mahdollisimman itsenäisen liikkumisen esimerkiksi helpottamalla vammaisten henkilöiden henkilökohtaista liikkumista, sillä tavalla kuin ja silloin kun he haluavat sekä kohtuulliseen hintaan.

Artikla 9 (Esteettömyys ja saavutettavuus) on erityisen tärkeä; ”Jotta vammaiset henkilöt voisivat elää itsenäisesti ja osallistua täysimääräisesti kaikilla elämänalueilla, sopimuspuolet toteuttavat asianmukaiset toimet varmistaa vammaisille henkilöille muiden kanssa yhdenvertaisen pääsyn fyysiseen ympäristöön, kuljetukseen, tiedottamiseen ja viestintään, muun muassa tieto- ja viestintäteknologiaan ja -järjestelmiin, sekä muihin yleisölle avoimiin tai tarjottaviin järjestelyihin ja palveluihin sekä kaupunki- että maaseutualueilla.”

Invalidiliitto pitää hyvänä, että visiossa ymmärretään esteettömän matkaketjun tarkoittavan muutakin kuin esteetöntä kulkuvälinettä. Esteetön matkaketju sisältää matkalle valmistautumisen, lipun ostamisen, mahdolliset pysäköintiratkaisut, siirtymisen pysäkeille tai asemalaitureille, liikennevälineen vaihtotilanteet ja määränpäähen siirtymisen. Asianmukaiset matkustajapalvelut ovat osa esteetöntä matkaketjua ja tukevat eri tavoin vammaisten ihmisten itsenäistä liikkumista.

Käyttäjäkokeumuksien laaja-alainen ja jatkuva hyödyntäminen tukee toimivien esteettömyysratkaisujen kehitystyötä. Tässä korostuvat yhteistyön merkitys sekä YK:n vammaissoleimuksen artikla 4:n kohta 3, jossa todetaan, että laadittaessa ja toimeenpantaessa lainsäädäntöä ja politiikkoja, joilla tätä yleissopimusta pannaan täytäntöön, sekä muissa vammaisia henkilöitä koskevissa päätöksentekoprosesseissa sopimuspuolten tulee neuvotella tiiviisti vammaisten henkilöiden kanssa ja aktiivisesti osallistaa heidät, mukaan lukien vammaiset lapset, heitä edustavien järjestöjen kautta.

Invalidiliitto pitää hyvänä, että esteettömyys nähdään liikenneinfrastruktuurin ylläpitämisessä turvallisuutta edistävänä tekijänä. Tässä tärkeää on huomioida kirjauksen mukaisesti eri vuodenaikojen tuomat muutokset, jotka erityisesti vaikuttavat erilaisin apuvälinein liikkuvien ihmisten turvalliseen liikkumiseen.

Fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten henkilöiden lähtökohdista pysäköintipaikkojen esteettömyys on välttämätöntä. On hyvä, että tavoite-ehdotuksissa on myös huomioitu vammaisten ihmisten tarve esteettömään sähköauton lataamiseen.

22.8.2023

Julkisesti järjestettävien liikennepalvelujen osalta on tärkeää, että hankintoja tekevien tilaajien osaaminen pyritään varmistamaan. Tämä korostuu erityisesti eri vamma ryhmien tai ikääntyvien ihmisten liikkumistarpeiden kohdalla. Se, keitä ovat tilaajat, joihin visiossa viitataan, tulee tarkentaa, nyt liian yleisluonteinen ilmaus.

Lisäksi Invalidiliitto haluaa korostaa ajantasaisen ja luotettavan esteettömyystiedon merkitystä, jotta vammaisen ihminen pystyy suunnittelemaan liikkumistaan kodin ulkopuolella niin lähialueilla kuin pidemmälläkin matkoilla.

INVALIDILIITTO RY

Helsingissä 22.8.2023

Janne Juvakka
toimitusjohtajaLaura Andersson
yhteiskuntasuhdejohtajaLisätietoja: Esteettömyysasiantuntija Ari Kurppa, ari.kurppa@invalidiliitto.fi